

v tej preskušnji ves strah šulvereina; zakaj tako je vendar-le mogoče, da se vsled nje prikaže resnica, tedaj pa je že tudi po šulvereinu djano.

Šulverein je društvo, ki ima svoje vodstvo zunaj cesarskih mej, tam v velikonemškem Berlinu in že samo to budi v človeku sum, da ni pri njem vse v redu. Nedolžno ime, ki ga ima na čelu, je le krinka, za katero se skriva celó lahko grdo lice.

Kakor pa smo rekli, mi se za šulverein ne bojimo, tudi ta strogi ukaz ministerstva ne pride mu zlehka do živga. Tega izmed nas tudi nihče ne pričakuje. Vendar pa je dobra posledica tega ukaza to, da imajo vsled njega pri šulvereinu že nekaj strahu in torej upamo, da ne bodo več tako drzni, kakor je dosegmal to pri njih bilo v navadi.

Poslovanje v slov. posojilnicah.

(Konec.)

Naši kmetje pa imajo v obče prav malo premakljivega blaga, vzlasti če se pomisli, da se ne sme rubiti „fundus instructus“. O času nevarnosti se toraj tirjatev le da rešiti, ako moremo tirjatev vknjižiti na zemljišče; to pa se mora zgoditi še tisti dan, ali tisto uro, ko se izvé, da preti nevarnost. Kajti preteče nevarnosti ne izvé samo posojilnoca, ampak tudi ostali upniki. Sedaj velja, kdo izmed upnikov da se more prvi vknjižiti. Prvi pa bode vknjižen tisti, ki ima za to pripravno listino. Meunjska tirjatev mora se najprej še iztožiti, in vknjižiti še le tri dni potem, ko se je izročil dolžniku plačilni nalog. Z menjico v rokah zamoremo vknjižiti in s tem zavarovati dotično tirjatev še le po preteku kakih 6 do 8 dni od dne, ko se je o preteči nevarnosti izvedelo.

Vse drugače je to pri dolžnem pismu! V vsakem dolžnem pismu, kakor jih imajo v rabi slovenske posojilnice, mora dati dolžnik dovoljenje, da si more posojilnica vknjižiti svojo tirjatev na vseh njegovih posestvih, kadar hoče: — in tako se zamore v času nevarnosti vsaka posojilniška tirjatev vknjižiti še tisto uro, ko se o nevarnosti izvé.

Ta vspeh se doseže enako, z dolžnim pismom s poverjenimi, kakor tudi z nepoverjenimi (nelegalizovanimi) podpisi, kajti na podlagi nepoverjenega dolžnega pisma se dovoli predzamba in ta dá isto varnost v istem trenutku, ko vknjižba sama. Sicer pa imajo slovenske posojilnice tudi mnogo dolžnih pisem z legalizovanimi dopisi, kar se navadno tirja pri večih tirjatvah, ali če se dvomi o istinitosti podpisateljev itd.

Z dolžnimi pismi poslujejo toraj slovenske posojilnice dosti varnejše, kakor bi to mogoče bilo z menjicami. Najsijajnejši dokaz temu je, da vsled tega poslovanja — po našem vedenju

— nimajo slovenske posojilnice do sedaj nobene zgube.

Dolžna pisma se glasijo dalje ravno tako na tri ali šest mesecev, kakor menjice, zato se pa dá kapital bistveno mobilizovati s temi dolžnimi pismi v tistem času, kakor pri menjicah. Drugače bi bilo, ko bi posojilnice dajale dolgi kredit na zemljišča, kakor n. pr. hranilnice; tedaj, pa le tedaj bi se smelo reči, da ne morejo posojilnice „v razmerno kratkem času“ svojega kapitala mobilizovati. Posojilnice pa so osnovane, kakor ja vsakemu znano, na načelu kratkega kredita. Obrtnikom in trgovcem pa itak posojilnice ne dajejo posojila na dolžna pisma, nego izključljivo na menjice.

Tako je poslovanje naših posojilnic kot sad mnogoletnihkušenj.

Načelnštvo zveze slovenskih posojilnic goji zato prepričanje, da so slovenske posojilnice na tak način najboljše zavarovane zoper vse eventuelne nezgode narodnega gospodarstva, zoper vse denarne krize, in da bodo, ako bi nastale v Avstriji denarne krize, naše posojilnice zadnji denarni zavodi, ki bodo padli.

Če se toraj kdo spodtika nad tem, da naše posojilnice dajo pri kmetskih dolžnikih prednost dolžnim pismom in ne menjicam, ali če kdo „ostrmi“ nad „navadnimi nelegalizovanimi“ dolžnimi pismi, kaže le to, da stvari ne razume.

Gospodarske stvari.

Kdaj in kako gre konje snažiti.

Večidel je navada, da se konji zjutraj pri krmi s štrigljem in krtačo do dobra vsega na njih ležečega smetja in nesnage očistijo. V mnogih gospodarstvih je predpisan trojni potegljaj v navadi in marsikateri gospodar ali kmetovalec si domišljava, da je že vse, kar je potrebno za telesno snažnost svojih konjskih poljedelcev, storjeno in vendar še ni do jasna premislil in preudaril, da se pri razno veliki nesnagi tudi razno veliko nesnage na telesu konjev najde in da se mora ta nesnaga odpraviti, ako hoče, da se bodo živali telesno dobro počutile.

Marsikateri kmetovalec se drži še krivega nazora, da je dobra krma več nego pol snaženja in da je po tem takem dobrem krmljenju vse snaženje odveč in je zadovoljen, ako se živali le nekoliko površno poškrabajo po hrbtu, trebuhu in nogah. Na drugi strani pa so nekateri, ki snaženje tudi pretirajo, konje po nepotrebem mučijo, kožo predražijo in tako živali prehlačenju preveč podvržejo. Zopet drugi pa mislijo naopak. Iz same varčnosti s pičo si domnevajo, da je dobro znaženje pol krmljenja. Pri takem ravnanju seveda konji nimajo niti posebno gladke kože, niti so prekorečno močni.